

Pedagogisch Werkplan IKC de Klinker - Peuteropvang

Pedagogisch Werkplan IKC de Klinker - Peuteropvang

Schrijfsessie: 20 maart 2019
laatst bijgewerkt: december 2020
Vergunning: 16 kindplaatsen

Locatie gegevens

Adres: Binnensingel 128
Postcode: 3134 NH Vlaardingen
Telefoonnummer: 010-4349052
Emailadres: opvang.klinker@wijzer.nu
LRKP-nummer: 170474070

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Doelstelling, missie/visie van Wijzer in Opvang en Onderwijs.....	3
De locatie.....	4
Het Pedagogisch klimaat	5
Pedagogische ondersteuning	5
Mentorschap	5
Verzorging en gezonde leefstijl	5
Kindvolgsysteem.....	6
Werken met VVE	6
Inzet van medewerkers	6
Dagindeling.....	6
Plaatsing	7
Wennen	7
Ouderportaal Konnect.....	8
Overdracht, ouderbijeenkomsten en informatie.....	8
Oudercommissie.....	8
De pedagogisch basisdoelen in de praktijk	10
De interactievaardigheden in de praktijk.....	12

Inleiding

Wijzer in Opvang en Onderwijs is een overkoepelende organisatie in Vlaardingen en Maassluis voor integrale kindcentra, kinderopvang, speciaal (basis) onderwijs, speciaal voortgezet onderwijs en onderwijs voor nieuwkomers. Wijzer in Opvang en Onderwijs heeft een openbare identiteit. Dit pedagogisch werkplan is gebaseerd op het pedagogisch beleid van Wijzer in Opvang en Onderwijs. Hierin is te lezen hoe de beroepskrachten uitvoering geven aan de diverse wet en regelgeving vanuit de WET IKK en de pedagogisch basisdoelen die zijn omschreven door ontwikkelingspsycholoog Marianne Riksen-Walraven. In dit werkplan is het belang van partnerschap met ouders omschreven en via welke methode kinderen gevolgd worden in de ontwikkeling.

Doelstelling, missie/visie van Wijzer in Opvang en Onderwijs

Welbevinden is een voorwaarde voor kinderen en beroepskrachten om zich te kunnen ontwikkelen. Wijzer in Opvang en Onderwijs stelt zich ten doel gedurende de dag of een gedeelte daarvan de zorg, opvoeding en onderwijs op zich te nemen van kinderen vanaf 10 weken tot en met het einde van de basisschoolleeftijd. Het kind staat centraal, voelt zich welkom, gezien en gehoord en krijgt alle mogelijkheden om zich te ontwikkelen en talenten te ontdekken. De beroepskrachten creëren een veilige en inspirerende omgeving en streven naar een doorgaande lijn voor ieder kind vanuit één visie en één team. De beroepskrachten zorgen dat, ongeacht verschillen, het talent wordt benut en dat iedereen mee doet.

De beroepskrachten voelen zich betrokken en van betekenis voor de ontwikkeling van alle kinderen. Door een uitdagend aanbod sluiten we naadloos aan bij de behoefte, eigenheid en ontwikkelingsmogelijkheden van ieder kind. De beroepskrachten zorgen voor opvang en onderwijs op maat.

De beroepskrachten hebben een belangrijke rol in de ontwikkeling van kinderen. Er wordt van de beroepskrachten verwacht dat zij in de dagelijkse uitvoering van hun functie de geformuleerde uitgangspunten, kaders, ideeën en werkwijzen die zijn omschreven in het Pedagogisch Kader gebruiken en hieraan verdieping geven om kinderen te helpen en te stimuleren in hun ontwikkeling. We hebben het dan over onderstaande pedagogisch basisdoelen;

- Het bieden van emotionele en fysieke veiligheid
- Gelegenheid bieden tot het ontwikkelen van persoonlijke competenties
- Gelegenheid bieden tot het ontwikkelen van sociale competenties
- Overdracht van normen en waarden

Om deze pedagogisch basisdoelen na te streven verwachten we van de pedagogisch medewerkers dat zij beschikken over de juiste interactievaardigheden;

1. Sensitieve responsiviteit; 2. respect voor autonomie; 3. structureren en grenzen stellen; 4. praten en uitleggen; 5. ontwikkelingsstimulering; 6. begeleiden van interacties

De pedagogische basisdoelen en de interactievaardigheden in de praktijk worden achteraan in dit document nader toegelicht.

De locatie

Onze Peuteropvang is gehuisvest in IKC de Klinker en biedt opvang aan kinderen in de leeftijd van 2-4 jaar. In schoolweken zijn wij 4 dagdelen geopend en in schoolvakanties en op nationale feestdagen zijn wij gesloten. Vanaf 8 kinderen tot een maximaal van 16 geplaatste (doelgroep) kinderen worden er 2 pedagogisch medewerkers ingezet. Tot 8 kinderen kan er één pedagogisch medewerker ingezet worden. Op donderdag is er een vrijwilliger aanwezig die ondersteuning biedt aan de groep en de beroepskrachten van de peuteropvang.

Kinderen met een VE indicatie komen 4 dagdelen (maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag) van 8.30-12.30 uur.

kinderen zonder VE indicatie komen 2 dagdelen op maandag en donderdag of op dinsdag en vrijdag van 8.30-12.30 uur.

De groepsruimte is een rijke speel-leeromgeving voor de kinderen. Er zijn diverse speelhoeken waardoor verschillend spel wordt uitgelokt. De spelmaterialen bieden uitdaging. Er is een huishoek, lees-snoezelhoek, een bouwhoek, een ontwikkelkast met spelletjes, puzzels etc. en een themahoek met thema materiaal. Er is een taalmuur met thema woorden en platen, een rekenmuur met cijfers en rekenbegrippen. Het dagritme is zichtbaar op dagritme kaarten even als de dagen van de week.

De buitenruimte grenst aan het lokaal en is omheind. Er is buitenmateriaal zoals (loop)fietsen, autobanden, auto's en met mooi weer kan er een zand/watertafel buitengezet worden.

De sanitaire ruimte wordt gedeeld met de kleuters van school. Daar is een toiletje voor peuters. Er is ook een inklapbare aankleedtafel.

De pedagogisch medewerkers streven naar een doorgaande lijn van de vroeg-school naar de voorschool. De beroepskrachten nemen twee keer per jaar deel aan een gezamenlijke vergadering met school. Ook volgen de beroepskrachten de bijscholing voor de Vreedzame school, welke ook terug te zien is in het pedagogisch handelen op de groep. Wij volgen de jaarplanning van het kindcentrum en wij maken gebruik van het planbord. Een pedagogisch medewerker sluit aan bij de stuurgroep.

We doen mee aan de tutorspelen. Ook streven we ernaar dat één keer per week kinderen uit de kleutergroep bij ons in de groep komen spelen. Ook is het mogelijk dat kleuters deelnemen aan activiteiten die aan de peuters worden aangeboden. Onze activiteiten en thema's sluiten zoveel mogelijk aan bij de activiteiten van de kleuterklassen.

De ontwikkeling van de peuters wordt gevolgd met het observatie instrument KIIK!. Waar nodig worden de peuters met toestemming van ouders begeleid door de logopedist die binnen het kindcentrum werkzaam is. Ten behoeve van het kind wordt gezamenlijk met ouders, beroepskrachten en zo nodig met de interne begeleider afspraken gemaakt om de ontwikkeling van het kind te stimuleren bij voorsprongen en uitval. Na toestemming van ouders kan er contact opgenomen worden met het CJG of bijvoorbeeld een gezinscoach of andere externe partij. Binnen het kindcentrum wordt Thuis in taal aangeboden door middel van ouderinloop momenten.

Kinderen wennen bij de kleuters voordat zij 4 jaar worden. Tussen de beroepskrachten van het kindcentrum vindt een warme, mondelinge overdracht plaats. Hiervoor hebben ouders bij het intake gesprek toestemming gegeven.

Het Pedagogisch klimaat

Spelenderwijs werken wij aan de ontwikkeling van de kinderen. Dit doen we door een afwisselend aanbod in vrij spel in de hoeken en begeleid spel (puzzels, rijgen, rekenspelletjes) aan de tafels en andere thema gerichte activiteiten aan te bieden. De sociale ontwikkeling wordt gestimuleerd door interacties tussen kinderen te begeleiden en bewust te zijn van een voorbeeldfunctie. De ontwikkeling en vooruitgang wordt bijgehouden door een dagrapportage, evaluaties en observaties. Aan de hand van deze rapportages wordt er geanalyseerd welke begeleiding een kind, maar ook de groep nodig heeft. Zo kan elk kind individueel begeleid worden in de ontwikkeling.

In de themaplanner staat per dag beschreven welke activiteiten er worden aangeboden. Deze activiteiten zijn opgenomen in onze dagelijkse dagindeling.

Pedagogische ondersteuning

De pedagogisch beleidsmedewerker biedt ondersteuning bij het schrijven, implementeren en borgen van pedagogisch beleid. Diverse thema's en onderwerpen en vormen van ondersteuning zijn mogelijk. Dit wordt jaarlijks afgestemd met de directeur van de locatie. Jaarlijks komen er onderwerpen aan bod zoals het document Veiligheid & Gezondheid, het voedingsbeleid, de meldcode, het pedagogisch beleid etc.

Naast de pedagogisch beleidsmedewerker is er een pedagogisch coach die de pedagogisch medewerkers van de locatie ondersteuning/coaching aanbiedt. Met de directeur van de locatie wordt er een teamanalyse gemaakt, waarna er op individueel niveau een aanbod en planning per medewerker en team wordt gemaakt. Dit kan variëren tot het volgen van een workshop, teamoverleg, coaching on the job, observatie, het maken van een POP/PAP. Per medewerker wordt er geregistreerd op welke manier er coaching wordt geboden.

5

Mentorschap

De kinderen zijn verdeeld over de pedagogisch medewerkers van de groep. Ouders krijgen bij het intakegesprek een brief waarop staat wat het mentorschap inhoudt en welke beroepskracht de mentor van het kind is. De observatie wordt door de pedagogisch medewerkers gezamenlijk ingevuld. Ouders kunnen met vragen e.d. terecht bij de pedagogisch medewerkers van de groep. De kinderen die in de ontwikkeling opvallen worden onderling besproken. De mentor volgt het kind d.m.v. observaties en voert aan de hand van de resultaten een ontwikkelingsgesprek met de ouders, waarbij de ontwikkeling, voorsprongen en uitval worden besproken aan de hand van het "kind in beeld formulier". Om gezamenlijk een bijdrage te leveren aan de ontwikkeling van het kind worden er tussen de mentor en ouders afspraken gemaakt. De kinderen worden bij zorgen besproken met de interne begeleider en er kan na toestemming van de ouders contact opgenomen worden met het consultatiebureau. Bij zorgen wordt onderstaande route gehanteerd;

1. Signaleren van zorg
2. Kind in beeld gesprek met ouders
2. Groeidocument invullen en up to date houden
3. Besproken in OT (ondersteuningsteam van het kindcentrum) en de zorgroute wordt doorlopen.

Verzorging en gezonde leefstijl

Wijzer in Opvang en Onderwijs heeft een gezond voedingsbeleid die wij in de peuteropvang hanteren. Als tussendoortje bieden wij fruit of volkorenproducten aan en drinken we melk of water. Bij seizoen vieringen (Sinterklaas, Pasen) kan hiervan worden afgeweken. Wanneer een kind gaat

trakteren, proberen we de ouders te sturen op gezonde traktaties. Snoeptraktaties geven we zo veel mogelijk mee naar huis.

We gaan dagelijks een moment naar buiten, waarbij we de kinderen stimuleren te bewegen met bijv. fietsen, ballen of ander materiaal. Mocht het weer het niet toe laten buiten te gaan spelen, dan bieden wij in de groepsruimte of in de gymzaal een beweegactiviteit aan.

Kindvolgsysteem

Om kinderen te volgen in hun ontwikkeling werken wij met het volgsysteem KIJK!. De kinderen worden meerdere malen in de peuterleeftijd geobserveerd (bij 2.2,2.8,3.2,3.8 jaar). De kleuters werken ook met het volgsysteem KIJK!. Dit draagt bij aan de doorgaande lijn. Er zijn twee keer per jaar kindgesprekken met ouders aan de hand van de KIJK! registratie. Bij zorgen omtrent de ontwikkeling van een kind kan er vaker een gesprek plaats vinden met de ouders. Eén keer in de 6 weken vindt er tussen de pedagogisch medewerkers en de interne begeleider het Kind in beeld gesprek plaats.

Werken met VVE

Wij werken met thema's die aansluiten bij het taalniveau en de belevingswereld van de kinderen. We stimuleren de taal actief. Hiervoor gebruiken we de VVE-methode Startblokken en maken wij een thema en activiteiten planning die gekoppeld zijn aan de diverse ontwikkelingsgebieden. Kinderen worden uitgedaagd om te spreken. We betrekken de ouders via Thuis in taal erg bij het stimuleren van de taal bij hun kinderen. We bieden binnen de peuteropvang ook Logo 3000 aan. Logo 3000 is zichtbaar in het lokaal door de woordplaten die aansluiten bij het thema, deze herhalen we regelmatig en bieden we gericht aan. We hebben elke dinsdag een ouderinloop waarbij wij aan de ouders uitleggen en voordoen hoe ze taal kunnen stimuleren bij hun kinderen. Bij ons activiteiten aanbod spelen we in op de vraag, kennis en belevingswereld van de kinderen. Ook weten de kinderen al wat we van ze verwachten als er een plaat van Logo 3000 tevoorschijn komt, omdat we deze altijd via hetzelfde format behandelen. Zien wij kinderen die twee dagdelen komen, maar signaleren wij taalproblemen, dan ondernemen wij actie en gaan we erachteraan of de kinderen ook vier dagdelen kunnen komen.

6

Inzet van medewerkers

Bij het inzetten van pedagogisch medewerkers hanteren wij de BKR regels (beroepskracht kind ratio). Bij 8 kinderen of meer worden er twee pedagogisch medewerkers ingezet op de peuteropvang. Het kan voor komen dat een pedagogisch medewerker alleen op de groep is ingezet, omdat het aantal kinderen dit toe laat. De voorwaarde is dat er dan een andere volwassene in het gebouw aanwezig is die ieder moment het lokaal binnen kan komen om te voldoen aan het 4-ogen principe. Daarnaast zijn de deuren van de sanitaire ruimte altijd open. Via de grote ramen aan het plein of bij de deur kan er altijd naar de groepsruimte gekeken worden. Wij streven naar het inzetten van vaste medewerkers, waarbij minimaal één vast gezicht aanwezig is om continuïteit te kunnen bieden aan de kinderen.

Dagindeling

Wij verwelkomen de kinderen vanaf 08.20 uur waarbij wij ruimte hebben voor een overdracht met de ouders. Wij hanteren een vast dagritme om voorspelbaarheid en continuïteit te bieden aan de kinderen. Er is een inloop tot 08.45 uur waarbij wij verwachten dat alle kinderen zijn gebracht en we kunnen starten met onze kringactiviteit. We noemen de namen op en bespreken de dagen van de

week. Ook wordt er een boekje, liedjes, spelactiviteit of andere gerichte activiteit aangeboden. Om 09.00 uur mogen de kinderen vrij spelen. Het kind mag kiezen in welke hoek het wilt spelen, met wie en waarmee. Ook is het mogelijk deel te nemen aan een gerichte activiteit in een klein groepje of een spelletje uit de kast. Om 10.00 gaan we buiten spelen. Om 10.15 uur gaan wij opruimen en aan tafel voor fruit/koekje/water/melk en lezen we een boekje. Om 10.30 uur is er een plasronde en mogen de kinderen vrij spelen. Het kind mag kiezen in welke hoek het wilt spelen, met wie en waarmee. Ook is het mogelijk deel te nemen aan een gerichte activiteit in een klein groepje of een spelletje uit de kast. Om 11.00 uur worden kinderen met een luier verschoond. Vanaf 11.15 uur gaan we samen op ruimen. Om 11.30 uur gaan we in de kring en eten we..... Om 12.00 uur gaan we buiten spelen. De kinderen kunnen vanaf 12.20 uur opgehaald worden. Alle kinderen moeten uiterlijk 12.30 uur opgehaald zijn

8.20 uur	De deur van Peuteropvang de Klinker gaat open
8.45 uur	We starten in de kring, alle kinderen zijn binnen
9.00 uur	Vrij spelen, werken in kleine groepjes, 1 op 1 werken en opruimen
10.00 uur	Buiten spelen
10.15 uur	In de kring met fruit en drinken en een boekje voorlezen
10.30 uur	Vrij spelen, werken in kleine groepjes, of 1 op 1 werken
11.00 uur	Kinderen met een luier verschonon
11.15 uur	Opruimen
11.30 uur	Boterham (meegenomen van thuis) eten en wat drinken
12.00	Buiten spelen
12.20 – 12.30 uur	De kinderen worden opgehaald.

Plaatsing

Het is mogelijk dat ouders voorafgaand aan de inschrijving op de locatie komen voor een rondleiding en informatie over onze werkwijze. Wanneer een kind is ingeschreven, ontvangen wij vanuit de afdeling plaatsing de kindgegevens en nemen wij contact op met de ouders/verzorgers voor het plannen van een intakegesprek. Het intakegesprek vindt plaats voorafgaand aan de startdatum. Een uitzondering kan zijn dat een kind met spoed geplaatst wordt en het hierdoor niet mogelijk is om vooraf een intakegesprek te plannen. Dan vindt het intakegesprek plaats op de eerste dag dat het kind naar de opvang komt. Zonder het intakegesprek kan het kind niet starten in de opvanggroep. Tijdens het intakegesprek bespreken we de belangrijke gegevens over het kind, de gang van zaken op de locatie, het dagritme, het volgen van het kind en de inhoud van het mentorschap.

Wennen

Wennen is mogelijk vanaf de startdatum van het opvangcontract en gaat in overleg met ouders. Ouders kennen hun kind en weten wat een kind nodig heeft. De eerste dag dat een kind start op onze peuteropvang, bekijken we hoe het kind zich voelt. Ouders mogen altijd bellen om te vragen hoe het met het kind gaat. Een kind mag een knuffeltje mee nemen dat extra veiligheid kan bieden. Wanneer wij signaleren dat een kind het moeilijk heeft in de eerste periode van de opvang, nemen wij contact op met de ouders om te vragen of het mogelijk is het kind eerder op te halen. Het wennen verloopt kindgericht en in samenwerking met ouders. Wanneer een kind eraan toe is, bouwen we de tijd dat een kind aanwezig is bij de peuteropvang op.

Ouderportaal Konnect

Wijzer in Opvang en Onderwijs gebruikt het Ouderportaal Konnect. In het ouderportaal vindt u uw opvangovereenkomsten, facturen, nieuws vanuit Wijzer-, de locatie-, en de groep van uw kind. Konnect is het communicatiemiddel van de organisatie en locatie. Voor kinderen onder de 1 jaar gebruiken wij Konnect als overdracht schriftje. Wanneer uw kind niet komt, moet u dit doorgeven via Konnect. Vanuit de afdeling plaatsing ontvangt u inloggegevens en de handleiding.

Overdracht, ouderbijeenkomsten en informatie

Wanneer ouders kinderen komen brengen en halen besteden wij tijd en aandacht aan een overdrachtmoment, waarbij wij ouders mondeling over diverse zaken informeren. Iedere dinsdag is er een ouderinloop waar ouders samen met hun kind diverse activiteiten kunnen doen, gericht op communicatie. Ook organiseren wij regelmatig uitstapjes waarbij ouders kunnen deelnemen. Ieder thema krijgen ouders een themabrief waarin is opgenomen welke activiteiten zij thuis met hun kind kunnen doen. Zorgen worden besproken met ouders, maar ook is er tijd voor een algemeen overdrachtmoment bij het ophalen van het kind.

Een aantal keer per jaar organiseert Stichting Aanzet een ochtend waarin er wordt gestart in de peuteropvang en ouders en kinderen gezamenlijk mee doen met een activiteit. Dit moment wordt afgesloten met een informatief moment onder begeleiding van een pedagoog waar diverse onderwerpen aan bod komen. Deze bijeenkomsten worden ook wekelijks aangeboden voor het gehele kindcentrum.

Oudercommissie

Een ouder van de peuteropvang sluit aan bij de oudercommissie van het kindcentrum. Wij werven een aantal keer per jaar binnen de locatie voor leden. We nodigen ouders mondeling uit, maar gebruiken bijv. ook de nieuwsbrief om leden te werven. De oudercommissie denkt mee, adviseert over de locatie, de opvang en veranderingen in bijv. beleid.

Klachten en geschillencommissie

Wanneer ouders klachten, complimenten of suggesties hebben hanteren wij de klachtenprocedure van Wijzer in Opvang;

1. Ouders dienen schriftelijk een klacht in. Zij worden attent gemaakt op het klachtenreglement welke te vinden is middels een link op de website: www.wijzer.nu
2. Binnen twee weken worden de ouders uitgenodigd voor een gesprek en wordt het "klachtenformulier na eerste melding van een klacht" ingevuld. Wanneer de klacht niet naar tevredenheid van de ouders is afgehandeld wordt op verzoek van de ouders het formulier en de schriftelijke klacht direct doorgezet naar de hogere geleding binnen de organisatie.
3. Binnen twee weken worden de ouders door de hogere geleding uitgenodigd voor een gesprek en wordt het "klachtenformulier na de tweede melding van een klacht" ingevuld. Wanneer de klacht niet naar tevredenheid van de ouders is afgehandeld wordt op verzoek van de ouders de twee formulieren en de schriftelijke klacht direct doorgezet naar de hogere geleding binnen de organisatie. Dit is te allen tijde het bestuur.
4. Binnen twee weken worden de ouders door het bestuur uitgenodigd voor een gesprek en wordt het "klachtenformulier na de derde melding van een klacht" ingevuld.
5. Zoals in het interne klachtenreglement is vermeld mag de procedure na ontvangst van de schriftelijke klacht in totaal niet langer duren dan 6 weken.
6. Wanneer de klacht niet naar tevredenheid is afgehandeld hebben de ouders de mogelijkheid om

de klacht bij de geschillencommissie in te dienen. Informatie is te vinden via de website:
www.wijzer.nu

Wanneer de klacht op de locatie naar tevredenheid is afgehandeld worden de formulieren en de klacht op de locatie bewaard.

Indien de klacht door het bestuur is behandeld worden alle formulieren en de schriftelijke klacht op het servicebureau bewaard.

Gelukkig krijgen we ook complimenten, suggesties en aandachtspunten. Hiervoor kan het “formulier voor het noteren van complimenten, suggestie en aandachtspunten” worden gebruikt.

De pedagogisch basisdoelen in de praktijk

Het bieden van emotionele en fysieke veiligheid

Het bieden van emotionele en fysieke veiligheid is de basis van de pedagogische doelstellingen van ons kindcentrum. De beroepskrachten beschikken over interactievaardigheden. Hierdoor zijn zij in staat een hechte en veilige band met kinderen te ontwikkelen. Wanneer een kind en/of ouder binnen komt worden zij begroet. Wanneer een kind zich niet goed voelt of behoefte heeft aan ondersteuning, zullen deze signalen juist geïnterpreteerd worden en zal er passend op worden gereageerd. Hierdoor zal een kind zich begrepen, geaccepteerd en veilig voelen. Er wordt rekening gehouden met de leeftijd en ontwikkelingsfasen van kinderen. Ook streeft het kindcentrum naar het vormen van vaste groepen kinderen en vaste beroepskrachten op de groepen. De beroepskrachten hebben oog voor de een op een interacties met kinderen, maar sturen ook, waar nodig, interacties tussen kinderen onderling. De beroepskrachten begeleiden en stimuleren kinderen in samen te spelen, te leren, te delen, zich te verplaatsen in elkaar en problemen onderling op te lossen. De inrichting sluit aan bij de doelgroep en de belevingswereld van de kinderen en draagt bij aan een gevoel van geborgenheid. Er is een basisinventarislijst inricht materiaal en er is een veiligheids- en gezondheidsdocument waarin risico's op ongevallen jaarlijks worden geïnventariseerd en door onderhoud en acties de risico's op ongelukjes worden ingeschat en beperkt. De beroepskrachten streven ernaar om een voorspelbare, aantrekkelijke en vertrouwde leeromgeving en dagritme te creëren. Dit is terug te zien in dagritme kaarten. Dit geeft de kinderen regelmaat en houvast en hierdoor een gevoel van veiligheid. Vaste elementen zoals brengen en halen, de kring, binnen en buiten spelen, de lunch etc. bieden structuur.

Gelegenheid bieden tot het ontwikkelen van persoonlijke competenties

Kinderen worden door de beroepskrachten begeleid door middel van het aanbieden van betekenisvolle activiteiten, bij het zoeken naar mogelijkheden, wensen en grenzen met betrekking tot henzelf en hun omgeving. Zo krijgen kinderen de gelegenheid cognitieve vaardigheden te ontwikkelen en zelfvertrouwen op te bouwen. Spelen en leren is onlosmakelijk met elkaar verbonden. Beroepskrachten geven met hun gedrag en begeleiding het goede voorbeeld en zijn zich hier van bewust. De beroepskrachten zijn VVE gecertificeerd in het aanbieden van voor en vroegschoolse educatie. Kinderen doen op jonge leeftijd mee aan educatieve themaprogramma's die aansluiten bij de belevingswereld en ontwikkelniveaus van de kinderen. In het VVE-aanbod wordt een totaal aanbod van taal, spelen en leren aangeboden voor kinderen in de leeftijd van 2 t/m 6 jaar. De beroepskrachten geven kinderen de ruimte om de omgeving te ontdekken en hun motoriek en zintuigen te ontwikkelen. De mogelijkheid om te bewegen, te voelen, zien, ruiken, horen en te proeven. De omgeving is veilig, geletterd, uitdagend, gevarieerd en heeft aansluiting bij de zone van de naaste ontwikkeling van de kinderen. De beroepskracht heeft oog voor de actuele ontwikkeling van het kind, wat een kind op eigen kracht kan. Daarnaast biedt de beroepskracht het kind uitdaging en hulp om de naaste ontwikkeling te stimuleren. De beroepskracht is enthousiast en heeft een actieve betrokken rol. Activiteiten gericht op gezondheid, kennis van de wereld, muziek en dans, denken, taal en rekenen en de motoriek worden ingezet. De activiteiten zijn gekoppeld aan ontwikkelingsdoelen om aan te sluiten bij de ontwikkeling van het kind. Deze doelen komen uit de observatiemethode.

Gelegenheid bieden tot het ontwikkelen van sociale competenties

De sociale ontwikkeling is de ontwikkeling van kinderen, waarbij ze leren omgaan met zichzelf en anderen en waarbij ze leren wat de eigen en andermans gevoelens zijn. Belangrijk bij deze ontwikkeling zijn de psychologische behoeften, hechting en sociale interacties.

Kinderen moeten het gevoel hebben zelf de regie te hebben, zich gewaardeerd en gerespecteerd voelen en moeten het vertrouwen in de eigen vaardigheden. De beroepskrachten bouwen een relatie op met kinderen en ouders, praten met hen en erkennen gevoelens. De gesproken taal ondersteunt de non verbale communicatie en geeft kinderen het vertrouwen dat ze emoties mogen tonen. De kinderen voelen zich gerespecteerd, gelijkwaardig en gewaardeerd en komen tot interactie met anderen en beroepskrachten. De beroepskracht houdt rekening met de verschillen in behoeften en belangen, maakt afwegingen en blijft kijken naar kinderen. De beroepskracht is zich er van bewust wanneer en hoe in te grijpen bij conflicten en laat de kinderen nadenken over oplossingen. De beroepskracht is een voorbeeldfunctie in sociaal gedrag, wisselt ideeën en ervaringen uit met mede beroepskrachten en ouders/verzorgers. Het kindcentrum biedt gelijke kansen en mogelijkheden voor alle kinderen. Opvallend gedrag wordt gesignaleerd, geobserveerd, geanalyseerd en besproken met de ouders. Na toestemming van ouders wordt er contact opgenomen met het consultatiebureau en wordt het kind besproken met de interne begeleider van de locatie. Ouders worden op de hoogte gehouden van de ontwikkelen en de zorgroute die doorlopen wordt.

Overdracht van normen en waarden

De kinderen worden gestimuleerd om met een open blik kennis te maken met algemene waarden en normen in de samenleving met oog op een respectvolle omgang met anderen en het deelnemen aan de maatschappij. Door aandacht te geven aan diverse culturen, gebruiken, tradities en gewoontes van de samenleving en de verschillende culturen die daar deel van uit maken, leren kinderen. De beroepskrachten hebben respect voor verschillen in temperament, talent, cultuur, opvoedstijlen, sekse, religie, sociaal milieu, opleidingsniveau, gezinssamenstellingen en beperkingen. Door een voorbeeldfunctie van de beroepskracht en aandacht te besteden aan diversiteit leren kinderen zich aan te kunnen passen. Niemand wordt buitengesloten en er wordt gestreefd naar gelijke kansen voor alle kinderen. De basis hiervoor is het bieden van structuur en het creëren van een veilig klimaat waarin de ontwikkeling van kinderen wordt gestimuleerd en waarin kinderen zich leren aanpassen aan de regels en omgangsvormen die gelden in de samenleving waarin kinderen opgroeien.

De interactievaardigheden in de praktijk

Sensitieve responsiviteit

De basis van sensitieve responsiviteit, de vaardigheid om signalen en behoeften van kinderen op te merken, goed te interpreteren en er passend op te reageren, is kijken naar kinderen. Door goed naar kinderen te kijken tijdens verzorgingsmomenten en spelmomenten, verwerft de beroepskracht veel kennis over de ontwikkeling en de eigenschappen en interesses van het kind. Deze kennis heeft de beroepskracht nodig om te kunnen aansluiten bij de mogelijkheden van ieder kind en het kind een stapje verder te helpen in de ontwikkeling. Door het bieden van emotionele ondersteuning en het gevoel van warmte en geborgenheid geven, een kind oppakken, troosten en knuffelen, krijgt het kind vertrouwen in de ander, zelfvertrouwen en een gevoel van eigenwaarde.

Respect voor autonomie

Bij het respecteren van de autonomie ziet de beroepskracht alle kinderen in de groep als individu. Een kind is niet alleen een onderdeel van de grote groep. Ieder kind heeft zijn eigen gewoontes, voorkeuren en ideeën. De beroepskracht benoemt wat kinderen voelen, zien en ervaren en laat merken dat zij/hij op de hoogte is waar het kind van houdt, waar het graag mee speelt en hoe de thuissituatie is. De beroepskracht benoemt het als een kind verdrietig is en vraagt wat er aan de hand is. Kinderen mogen zelf dingen doen en uitproberen, oplossingen bedenken en zelf ervaringen opdoen. Zo leren kinderen zelfvertrouwen te ontwikkelen. De beroepskracht toont waardering voor de initiatieven van de kinderen en ondersteunt de kinderen in het opdoen van nieuwe ervaringen. Door zo te handelen en te kijken naar een kind respecteert de beroepskracht de autonomie van het kind. Geduld hebben en het tempo en de ontwikkeling van een kind volgen past dan ook zeker binnen het ontwikkelingsgericht werken met het VVE programma.

Structureren en grenzen stellen

Bij structureren en grenzen stellen maken de beroepskrachten duidelijk wat de kinderen in de groep kunnen verwachten, welke regels er zijn en hoe zij ervoor zorgen dat de kinderen en de andere beroepskrachten zich daar ook aan houden. Er wordt gewerkt met een vast dagritme, dat voorspelbaarheid biedt aan de kinderen. Kinderen kunnen hierdoor makkelijker mee doen, omdat ze weten wat er komen gaat en wat er van de kinderen verwacht wordt. De beroepskracht helpt de kinderen bij het volgen van de regels door afspraken te herhalen en door tijdig in te grijpen als het ernaar uit ziet dat een kind de regel vergeet. De beroepskracht geeft een duidelijke uitleg over wat zij van kinderen verwacht bij een activiteit, uitstapje, taak of verzorgingsmoment. De beroepskrachten zijn consequent. Er zijn groepsafspraken die op een respectvolle en inzichtelijke manier gedeeld worden en structuur bieden. In het groepsproces is bijv. aan de orde stellen van beurten belangrijk. Dit creëert kansen voor alle kinderen om actief deel te nemen aan een gesprek of activiteit.

Begeleiden van interacties

De kinderen komen in het kindcentrum in aanraking met veel andere kinderen en hebben naast het samenleven gedurende de dag ook onderling contact. Deze ervaringen kunnen de sociaal emotionele ontwikkeling positief en negatief beïnvloeden. Het is van belang dat een beroepskracht oog heeft voor de interacties en deze zo nodig begeleidt en stimuleert. De beroepskracht merkt zowel negatieve als positieve situaties op en waardeert en belooft deze waardevolle en leerzame contactmomenten. Opmerken en aanmoedigen zijn een belangrijke taak voor de beroepskrachten. Een voorbeeldfunctie, imiteren en kinderen samen taakjes laten doen dragen bij aan het stimuleren en het begeleiden van interacties. Negatieve interacties worden door de beroepskracht bijgestuurd door middel van bemiddelen en helpen samen verder te kunnen. De beroepskracht is open, zonder oordeel en speelt geen politieagent. De beroepskracht is de bemiddelaar en laat de kinderen samen nadenken over een oplossing. De beroepskracht heeft positieve aandacht voor alle kinderen en zorgt voor een prettige groepsfeer/klimaat. Er wordt een WIJ gevoel gecreëerd doordat er gezamenlijke activiteiten plaats vinden met vertrouwde gewoontes en rituelen. De kinderen krijgen de gelegenheid om in kleine groepjes te spelen, maar ook zich even terug te kunnen trekken.

Ontwikkelingsstimulering

Bij ontwikkelingsstimulering gaat het om de acties die de beroepskracht onderneemt om de kinderen te begeleiden bij het vergroten van vaardigheden en kennis, passend bij het ontwikkelniveau en het potentieel van kinderen. In het werken met het VVE-programma kijken we naar het ontwikkelniveau van de kinderen en stellen we doelen passend bij deze ontwikkeling. De stimulering sluit aan en is niet te moeilijk of te makkelijk (de zone van de naaste ontwikkeling). De beroepskracht prikkelt de aandacht en interesses van de kinderen. De ontwikkelingsgebieden die wij stimuleren d.m.v. activiteiten zijn de cognitieve ontwikkeling en spel, taalontwikkeling, motorische ontwikkeling en de sociaal emotionele ontwikkeling. Er zijn geplande activiteiten zoals opgenomen in onze thema planning, maar ook ontstaan er spontane activiteiten die passen bij de belevingswereld van de kinderen en de maatschappelijke ontwikkelingen. Door open vragen te stellen wordt onderzocht welke kennis kinderen al hebben verworven over een bepaald onderwerp, voorwerp, boek etc. Er wordt dieper ingegaan op de uitingen van kinderen, maar ook worden kinderen gestimuleerd te denken in oplossingen of vragen te stellen. Bij ontwikkelingsstimulering is een rijke speel leeromgeving ook belangrijk. Er zijn hoeken, divers speelmateriaal, boeken etc. De beroepskracht onderneemt, doet en ervaart samen met kinderen, speelt mee. De beroepskracht toont belangstelling voor de kinderen en onderzoekt welke plannen het kind heeft en helpt bij het behalen van deze plannen. Door vragen te stellen en te praten komt de beroepskracht tot een beeld van interesses, ontwikkeling, kennis en verbindt de beroepskracht kinderen met elkaar tot een groepsproces of samen spel.

Praten en uitleg geven

Kinderen leren taal door een combinatie van taalaanbod door de omgeving, taalproductie door het kind en door feedback op het taalgebruik vanuit de omgeving. De beroepskrachten bieden een rijk taalaanbod. Alle interacties worden voortdurend begeleid door taal. Praten en uitleggen is de mate waarin de pedagogisch medewerker praat en dingen uitlegt. De manier waarop de beroepskracht dit doet is van belang. De beroepskracht leert de kinderen de taal te begrijpen en te gebruiken, gevoelens, eigen wil en handelingen onder woorden te brengen, de wereld om het kind heen te begrijpen, maar ook samen leren en elkaar te begrijpen. De beroepskracht benoemt wat ze doet en wat er gaat gebeuren en gebeurt. De beroepskracht benoemt gevoelens en gaat na of de intenties van de kinderen duidelijk zijn. Door gesprekjes te voeren waarbij de beroepskracht zich aanpast aan het begripsniveau speelt zij in op interesses van de kinderen. De beroepskracht gebruikt ook non-verbale communicatie passend bij de verbale communicatie en verwoordt wat er feitelijk gebeurt en wat de beroepskracht gaan doen. De beroepskracht vertelt verhalen en leest verhalen voor.